

The 41st National and 5th International
Graduate Research Conference

“Research Driven Globalization”

December 8th - 9th , 2016

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

การผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในทัศนะของเกษตรกรในอำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน กาญจนา ตี๋ปะละ พรชุลี นิลวิเศษ และสมจิต โยธะคง	29
การประยุกต์ใช้ QFD เพื่อหารูปแบบการสร้างร้านกาแฟและการออกแบบตกแต่ง ประจวบ ตีบุตร อรวีภา ศรีทอง และชาคริต ศรีทอง	43
การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกิ่งสำเร็จรูป ด้วยเทคนิคการแปลงหน้าที่คุณภาพ ปิยะนันท์ สายัณห์ปทุม อรวีภา ศรีทอง และชาคริต ศรีทอง	54
การยับยั้งการเกิดสีน้ำตาลในแห้วต้มโดยสารจากธรรมชาติ ชินสุภณ อัมดิน สาโรจน์ อัมดิน อรุณี ชัยศรี ประนอม สุขเกื้อ เกรียงศักดิ์ ศรีวิจิตรกมล และวิชฌู แผงเมือง	62
ระบบทำเนียบอาจารย์ กรณีศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ชานีเยห์ กาทมี๊ะ รอฮิมะห์ มุนาแมะ และซอและ เกป็น	71
การศึกษาความพร้อมของเกษตรกรในส่งเสริมการผลิตแปรรูปแบบมีสัญญาผูกพันในเขต ภาคตะวันออกของประเทศไทย บุญชัย ท้าวเขตร์ สุนันท์ สีสั่งษ์ และมณฑิชา พุทชาคำ	82
การศึกษาสภาพปัจจุบันของการผลิตและการตลาดผักปลอดภัยในชุมชนบ้านป่าจ้าว ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ชัยวัฒน์ ไคร้ไทรง พชรชุลี นิลวิเศษ และบำเพ็ญ เขียวหวาน	101
การผลิตข้าวนาปรังของเกษตรกรในอำเภอบ้านดง จังหวัดเชียงราย वलันต์ ชัยชนะ พรชุลี นิลวิเศษ และบำเพ็ญ เขียวหวาน	112
โครงการพัฒนากระบวนการควบคุมพาเลทรองรับผลิตภัณฑ์ด้วยระบบบาร์โค้ด (Barcode) พัชรี กะดิงงา สมประสงค์ ยุนกระโทก และนภัทร สินทร์พัย	122
การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตอ้อยของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี ทิพวรรณ สตรอง พรชุลี นิลวิเศษ และสมจิต โยธะคง	136

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป ด้วยเทคนิคการแปลงหน้าที่คุณภาพ

INSTANT HEALTHY RICE PACKAGE DEVELOPMENT BY QUALITY FUNCTIONAL
DEPLOYMENT

ปิยนันท์ สายัณห์ปทุม^{1*} อรวีภา ศรีทอง² และ ชาคริต ศรีทอง³
Piyanan Sayanpathum Orwika Sritong and Charcrit Sritong³

^{1,2,3} สังกัด หลักสูตรเทคโนโลยีวิศวกรรมการผลิต คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ อีเมล: j1081002@hotmail.com

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูปให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง(คลองสอง) ปัญหาหลักของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง(คลองสอง) ยังไม่มีความรู้ในด้านกรออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์โดยอาศัยการออกแบบตามแนวความต้องการของทางกลุ่มเอง และยังขาดการสำรวจความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มลูกค้า งานวิจัยนี้จึงประยุกต์ใช้เทคนิคการแปลงหน้าที่เชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป ซึ่งจุดประสงค์หลักของงานวิจัยในครั้งนี้คือเพื่อเสนอแนะ แนวทางการแก้ปัญหาที่ถกเถียง ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคนิค QFD โดยมีขั้นตอนการทำอยู่ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เก็บข้อมูลจากกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย 2) สร้างแบบประเมิน 3)วิเคราะห์ด้วยเทคนิค QFD 4) สร้างบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ 5) ประเมินผลการพัฒนาและสรุปผลจากงานวิจัยพบว่าเมื่อนำขั้นตอนของ QFD มาใช้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูปได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า และสามารถสร้างจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง(คลองสอง) ที่เป็นจุดขายให้กับผลิตภัณฑ์

คำสำคัญ : บรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป และเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป เทคนิคการแปลง
หน้าที่คุณภาพ

This research aimed to provide the solution in designing and developing the instant healthy rice package for cooperative women group in Klongluang (Klongsong). The main problems of cooperative women group in Klongluang (Klongsong) were lacking of knowledge in design and develop package and lacking of customer needs survey. Therefore, this research has applied the quality functional deployment technique to develop the instant healthy rice package. This aimed to provide the solution in designing and developing package by using QFD. Five main steps in development process were 1) Collect the data from customers 2) Create the

assessment form 3) Analyze the data by QFD 4) Create the prototype package 5) Evaluate and conclude the results. The results indicated that after applying QFD, the instant healthy rice has satisfied the needs of customers and could create the identity in selling products to cooperative women group in Klongluang (Klongsong).

Keywords: Instant healthy rice package, Instant healthy rice, Quality functional deployment

บรรจุก่อนหน้านี้มีคนหลายคนมีความคิดว่าเป็นเพียงวัสดุบรรจุสินค้าเพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งที่เราไม่ต้องการไปปะปนอยู่กับผลิตภัณฑ์ และเป็นวัสดุป้องกันอันตรายที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายในได้รับความเสียหาย แต่ จากความเป็นจริงแล้วบรรจุก่อนหน้านี้มีความสำคัญมากกว่านั้น เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ปกป้องผลิตภัณฑ์แล้ว บรรจุก่อนหน้านี้ยังเปรียบได้กับตัวกระตุ้น กลุ่มลูกค้าให้เกิดความสนใจอยากได้อยากซื้อสินค้า ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลของความสวยงาม สี สีสันสดใส เหมาะสมกับสินค้า สะดวกต่อการพกพา สิ่งนี้จะทำให้บรรจุก่อนหน้านี้มีความน่าสนใจอยากได้ของกลุ่มลูกค้า หรือก่อให้เกิดประโยชน์อื่นใดก็ตาม ล้วนมีที่มาจากรูปลักษณ์ที่ดึงดูดใจนั่นเอง คือ การออกแบบบรรจุก่อนหน้านี้ให้เหมาะสมกับสินค้าเหล่านั้น

จากผลการศึกษาของ ชวครัตน์ ศีทอง และอรวิภา ศรีทอง (2559) พบว่าการดำเนินธุรกิจของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง (คลองสอง) จังหวัดปทุมธานี มุ่งที่จะแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก และเป็นผู้นำในธุรกิจด้านธุรกิจแก่กลุ่มแม่บ้านอื่นๆ ในจังหวัดปทุมธานี แต่เนื่องจากทางกลุ่มแม่บ้านยังขาดทักษะในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ทางกลุ่มแม่บ้านได้จัดทำขึ้นไม่สามารถขายได้ตามเป้าหมายที่กลุ่มแม่บ้านได้ตั้งเป้า จึงเป็นปัญหาหลักสำหรับกลุ่มแม่บ้านที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ แต่ไม่สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้ ดังนั้นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์จึงมีความสำคัญลำดับต้นๆ ในการที่จะสร้างให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นที่ยอมรับของตลาดกลุ่มลูกค้า สิ่งนี้จึงควรที่จะมุ่งมั่นให้ความสำคัญในการพัฒนาสร้างบรรจุภัณฑ์แปลกใหม่ ออกมาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศไทยให้สูงขึ้นกว่าเดิม และเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้ ทางคณะผู้วิจัยจึงได้นำปัญหาการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง (คลองสอง) มาตั้งเป็นโจทย์ในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำมาซึ่งงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มแม่บ้านดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป
2. เพื่อนำเสนอการแก้ไขปัญหารูปแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูปด้วยเทคนิคการใช้ QFD

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป เพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง (คลองสอง) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามแนวของชาคริต (2558) ดังนี้

1. ขั้นตอนแรกคือการกำหนดรายละเอียดของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป เพื่อระบุถึงความหมายของบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป กลุ่มกลุ่มลูกค้าบริการข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป และเป้าหมายในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป

2. ขั้นตอนที่ 2 คือเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย ซึ่งในตอนนี้เป็นการอธิบายวิธีการและเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในกรณีศึกษา

3. ขั้นตอนที่ 3 การสำรวจข้อมูลความต้องการของกลุ่มลูกค้าบริการข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป เป็นการพิจารณาข้อมูลความต้องการเพื่อนำไปสู่การออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป

4. ขั้นตอนที่ 4 คือการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ต้องการของกลุ่มลูกค้าบริการข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป เช่น การนำความเสี่ยงความต้องการไปวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์สำหรับนำไปออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป

5. ขั้นตอนสุดท้ายคือกรออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป จะอธิบายถึงขั้นตอนการนำผลิตภัณฑ์จากวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ค้นพบไปออกแบบออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. กลุ่มกลุ่มลูกค้าข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป

การประยุกต์ใช้เทคนิค QFD ในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป ได้ทำการออกแบบเพื่อให้มีรูปร่างสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า โดยการพัฒนารูปร่างผลิตภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป สอดคล้องกับเป้าหมายของผลิตภัณฑ์นี้ออกเป็น 2 พวก ได้แก่

- 1.1 ลูกค้าทั่วไปที่นิยมรักษาสุขภาพ
- 1.2 ลูกค้าที่เป็นบริษัทตัวแทนจำหน่าย

2. การรับฟังเสียงความต้องการของลูกค้า

2.1 การสัมภาษณ์ลูกค้า

คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์โดยการสอบถามตามแนวทางของวันชัย(2555) จากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหลวง (คลองสอง) เกี่ยวกับความต้องการของบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่ง

สำเร็จรูป ซึ่งความต้องการที่ได้เป็นถ้อยคำจากกลุ่มลูกค้าชาวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป (Voice of Customer) หลังจากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดเรียงถ้อยคำใหม่ (Reword Data)

2.2 สร้างเอกสารแบบสอบถาม

จากถ้อยคำความต้องการของลูกค้าหรือเสียงจากลูกค้าที่ผ่านการจัดเรียงแล้ว ได้ทำการสรุปข้อมูลความต้องการโดยเลือกเฉพาะความต้องการที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ชาวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป โดยขั้นตอนต่อมาจึงใช้แผนผังกลุ่มเชื่อมโยง (Affinity Diagram) เพื่อจัดกลุ่มของความต้องการให้เป็นหมวดหมู่ โดยสามารถจัดหมวดหมู่ดังตารางที่ 1 โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้ การออกแบบ คุณสมบัติของวัสดุ ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 1 แสดงแผนผังกลุ่มเชื่อมโยงของความต้องการของกลุ่มลูกค้า

การออกแบบ	1. บรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงาม
	2. บรรจุภัณฑ์สามารถมองเห็นสินค้าที่อยู่ด้านในได้ชัดเจน
	3. บรรจุภัณฑ์ที่ต้องแสดงคุณค่าของสกรอาหารที่ผสมอยู่
	4. บรรจุภัณฑ์ที่ต้องแสดงวันหมดอายุชัดเจน
	5. บรรจุภัณฑ์ต้องมีรูปแบบที่สื่อสารกับกลุ่มลูกค้า มีความสวยงามดึงดูด เหมาะสำหรับเป็นของขวัญ
คุณสมบัติของวัสดุ	1. บรรจุภัณฑ์มีน้ำหนักเบา
	2. บรรจุภัณฑ์สามารถพกพาได้สะดวก
	3. บรรจุภัณฑ์ง่ายต่อการขนส่งในจุดจำหน่าย
ลักษณะของบรรจุภัณฑ์	1. บรรจุภัณฑ์ทนต่อแรงดึงและไม่บิดงอเมื่อโดนของมีคม
	2. บรรจุภัณฑ์สามารถคงสภาพรูปร่างของบรรจุภัณฑ์ไว้ได้
	3. บรรจุภัณฑ์ที่ปิดสนิท ป้องกันแมลงในการเจาะทำลาย

3. ทำการหาค่าความสัมพันธ์ของความต้องการของลูกค้ากับองค์ประกอบทางด้านเทคนิคตา (อมรรัตน์ และคณะ, 2546) เพื่อหาคะแนนในการเลือกผู้จำหน่ายบรรจุภัณฑ์ โดยที่กำหนดให้ความสัมพันธ์มากจะใช้สัญลักษณ์ O, ความสัมพันธ์ปานกลางใช้สัญลักษณ์ ◊ และความสัมพันธ์ต่ำใช้สัญลักษณ์ X โดยได้ผล ดังภาพที่ 1

		คุณประโยชน์					รวม	
		คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์
การออกแบบ	1 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยสวยงาม	0	0	0	0	0	0	0
	2 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	3 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	4 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	5 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์	6 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	7 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	8 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
ลักษณะของบรรจุภัณฑ์	9 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	10 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0
	11 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	0	0	0	0	0	0	0

ภาพที่ 1 แสดงการหาจุดคุ้มทุนของความต้องการของลูกค้าของคูปองทางด้านเทคนิค

4. โดยเมื่อทำการรวมคะแนนความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบทางด้านเทคนิคแล้วจะได้ผลและสิ่งที่จะนำไปพัฒนาต่อเพื่อนำไปกำหนดเป็น คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์ที่จะพัฒนาต่อไปโดยจะอธิบายในหัวข้อถัดไป และจะสามารถแสดงกราฟทำงานในขั้นตอนนี้เป็นลักษณะของตาราง QFD (Quality Functional Deployment) ดังภาพที่ 2

		คะแนน	คุณประโยชน์					การรวม	หลักการออกแบบ
			คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์	คุณประโยชน์		
การออกแบบ	1 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยสวยงาม	8.26	0	0	0	0	0	0	
	2 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.58	0	0	0	0	0	0	
	3 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.56	0	0	0	0	0	0	
	4 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.97	0	0	0	0	0	0	
	5 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.47	0	0	0	0	0	0	
คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์	6 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.97	0	0	0	0	0	0	
	7 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.47	0	0	0	0	0	0	
	8 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.97	0	0	0	0	0	0	
ลักษณะของบรรจุภัณฑ์	9 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.47	0	0	0	0	0	0	
	10 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.47	0	0	0	0	0	0	
	11 บรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้	8.59	0	0	0	0	0	0	

ภาพที่ 2 แสดงคะแนนความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบทางด้านเทคนิค

จากตารางพบว่าส่วนที่สำคัญสำหรับการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพที่สำเร็จรูป โดยมีหัวข้อสำคัญทั้งสิ้น 4 หัวข้อได้แก่

1. ความยืดหยุ่นของวัสดุ
2. วัสดุสามารถพิมพ์ลวดลายและข้อมูลโภชนาการที่ชัดเจน
3. การออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน
4. ขนาดและมิติของบรรจุภัณฑ์

จากการวิเคราะห์ด้วยขั้นตอนของบับแห่งคุณภาพโดยมีหัวข้อที่สำคัญที่สุดของหลักการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพถึงสำเร็จรูป 4 ข้อที่เป็นเรื่องเน้นพิเศษสำหรับการออกแบบและพัฒนา ส่วนในองค์ประกอบต่างๆ เป็นปัจจัยรองของหลักการออกแบบและพัฒนา

ในขั้นตอนต่อไปทางคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพถึงสำเร็จรูป และสร้างต้นแบบหลังจากนั้นนำต้นแบบไปสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ และทำการสรุปความพึงพอใจในลำดับต่อไป

5. นำเอาคุณลักษณะมาสร้างต้นแบบบรรจุภัณฑ์ และนำต้นแบบที่ได้ไปสอบถามความพึงพอใจกับบรรจุภัณฑ์ โดยนำความพึงพอใจที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับก่อนและหลังจากการพัฒนา

ในการหาความพึงพอใจในระดับคะแนนความสำคัญและผลต่อความพึงพอใจได้กำหนดระดับคะแนน ความสำคัญและผลต่อความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับคะแนนจะแสดงถึงความสำคัญของคุณลักษณะ

ปัจจัยและผลกระทบต่อความพึงพอใจอื่นจะนำไปสู่ความตัดสินใจได้ โดยกำหนดความหมายของระดับคะแนนทั้ง 5 ระดับคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	สำคัญมากที่สุดและมีผลต่อความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	สำคัญมากและมีผลต่อความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	สำคัญปานกลางและมีผลต่อความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	สำคัญน้อยและไม่ค่อยมีผลต่อความพึงพอใจ
1	หมายถึง	ไม่มีความสำคัญและไม่ค่อยมีผลต่อความพึงพอใจ

เนื่องจากข้อมูลจากแบบสอบถามมีลักษณะเป็นการเลือกให้ระดับคะแนน วิธีที่ให้ค่าเฉลี่ยที่เชื่อถือได้มากที่สุด คือการใช้ค่าเฉลี่ย เรขาคณิต

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ต้นแบบของการ
ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกิ่งสำเร็จรูป

คุณลักษณะความต้องการของลูกค้า		ค่าเฉลี่ย	
		บรรจุภัณฑ์ก่อนพัฒนา	บรรจุภัณฑ์หลังพัฒนา
การออกแบบ	1 บรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงาม	4.21	4.32
	2 บรรจุภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นสินค้าที่อยู่ภายในได้ชัดเจน	3.75	4.60
	3 บรรจุภัณฑ์ที่ต้องแสดงคุณค่าของสารอาหารที่ผสมอยู่	3.11	4.50
	4 บรรจุภัณฑ์ที่ต้องแสดงจำนวนต่อถุงชัดเจน	3.62	4.50
	5 บรรจุภัณฑ์ที่ต้องมีรูปแบบที่สื่อสารคึกคัก ลูกค้ามีความสวยงามดึงดูดเหมาะสำหรับเป็นของฝาก	4.12	4.45
คุณสมบัติของวัสดุ	6 บรรจุภัณฑ์ที่น้ำหนักเบา	4.25	4.25
	7 บรรจุภัณฑ์ที่สามารถพกพาได้สะดวก	3.75	4.44
	8 บรรจุภัณฑ์ที่ฝอยต่อกล่องในจำนวนมากๆ	3.22	4.56
ลักษณะของบรรจุภัณฑ์	9 บรรจุภัณฑ์ที่ทนต่อแรงดึงและไม่ชำรุดง่ายเมื่อโดนของมีคม	3.02	4.35
	10 บรรจุภัณฑ์ที่สามารถคงสภาพรูปร่างของบรรจุภัณฑ์ไว้ได้	4.30	4.60
	11 บรรจุภัณฑ์ที่ปิดสนิท ป้องกันแมลงในบรรจุภัณฑ์ เจาะทำลาย	4.33	4.55
ค่าเฉลี่ย		3.74	4.46

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจที่ได้จากความต้องการของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์ชิ้นใหม่ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาใหม่นี้ มีการเปลี่ยนแปลง 3 ด้านหลัก คือ การออกแบบ คุณสมบัติของวัสดุ ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ ผลของการประเมินพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจเพิ่มขึ้นจาก 3.74 เป็น 4.46

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปของ นกิสพร พิรุญ และวรรณรัช (2012) ได้ผลสรุปที่คล้ายกันคือผลจากการวิเคราะห์การดำเนินงานหลักการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป โดยใช้เทคนิคการแปลงคุณภาพ(QFD) มีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือหลักการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูป ที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าและสามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพที่มีชื่อเสียงได้ โดยความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สุดและเป็นข้อมูลเริ่มต้นของการวิจัย ซึ่งกลุ่มกลุ่มลูกค้าคือลูกค้าทั่วไปที่นิยมรักษาสุขภาพ และลูกค้าที่เป็นบริษัทตัวแทนจำหน่าย การที่ความต้องการของลูกค้าพบว่ามีความต้องการหลากหลาย จึงนำความต้องการทั้งหมดมาจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ แล้วจึงนำความต้องการของกลุ่มลูกค้าและคะแนนความสำคัญใช้สร้างการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการแปลงคุณภาพทำให้เกิดการพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพกึ่งสำเร็จรูปสำหรับกลุ่มลูกค้าซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป็นอย่างดีซึ่งพิจารณาได้จากผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยสูงมากกว่าเดิม จาก 3.74 เป็น 4.46

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)
งานวิจัยครั้งนี้ ทางกลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณแม่บัวบานเดชศรีศรีทองหลวง(คลองสอง) และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

บรรณานุกรม

- ชาคริต ศรีทอง. (2558). การพัฒนาเครื่องอัดขึ้นรูปกระดาษต้มไม้ที่ผลิตจากกากกาแฟแบบกึ่งอัตโนมัติ. วารสารวิศวกรรมศาสตร์. ราชชมงคลธัญบุรี. 13(1)ม 13-23
- ชาคริต ศรีทอง และอรวิภา ศรีทอง. (2559). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคนิคการแปลงหน้าที่เชิงคุณภาพในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์. วิศวกรรมศาสตร์ออกแบบแก้อื้อสำนักงาน. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 6(2), 11-22
- นกิสพร มิมงคล พิรุญ จันส่อง และวรรณรัช สันติธรรมัตต. (2012). การประยุกต์ใช้ QFD เพื่อค้นหาคุณลักษณะผลิตภัณฑ์สำหรับการออกแบบของบรรจุภัณฑ์ข้าวเสริมสุขภาพ. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 17(4), 515-527
- วันชัย ลีลากรวิวงศ์ สุวัฒน์ เฌรโต สุขุม ไซซ์ตขยมมงคล และศุภักษร โพธิ์วงศ์ไพโรเลิศ. (2555). การศึกษาวิสหกิจชุมชนเกษตรก้าวหน้า จ.นครปฐม. การประชุมวิชาการข่ายงานวิศวกรรมอุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. 2555. 406-413.
- อมรรัตน์ ปินดา และอรรถกร เก่งพล. (2546). การปรับปรุงสินค้าโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการแปลงหน้าที่ทางคุณภาพ(QFD): กรณีศึกษาโรงงานผลิตของเล่นไม้เพื่อการศึกษา. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 13(4), 36-42.